

พลิกโฉมประเทศไทย

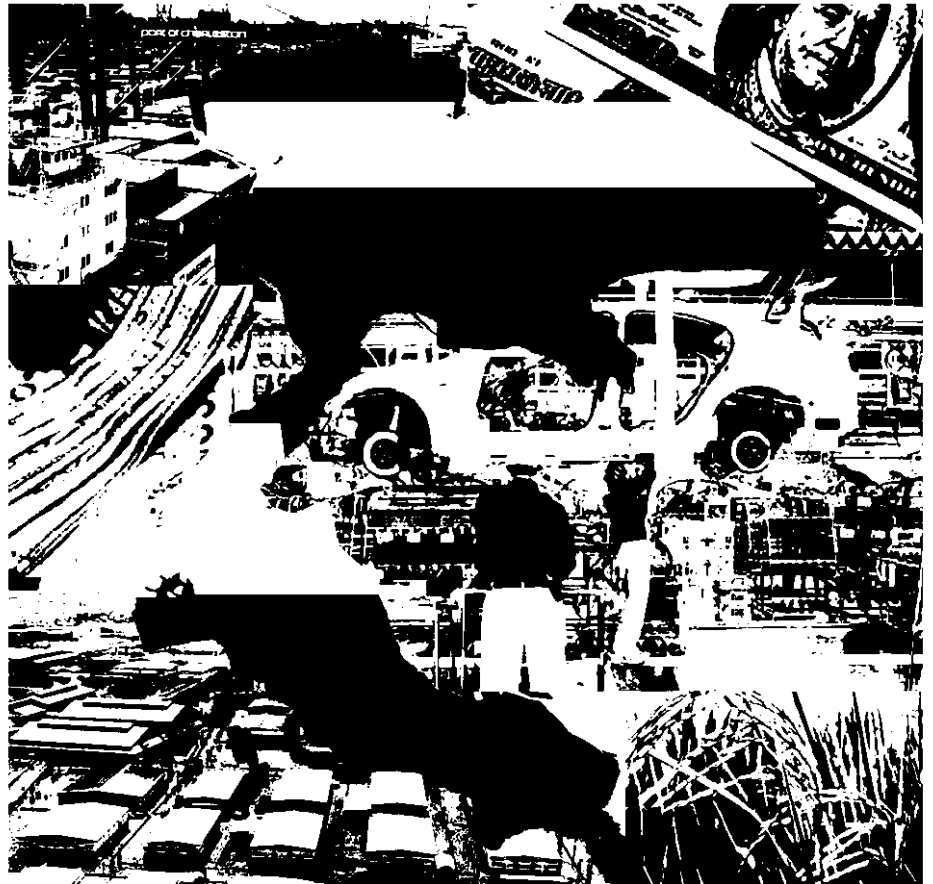
ท่าไม่ถึงต้องพลิกโฉมประเทศไทย? เมื่อวันที่ 16 กุมภาพันธ์ 2555 ที่ผ่านมามีคณะกรรมการสภาวิจัยแห่งชาติ สาขาเศรษฐศาสตร์ ได้จัดการประชุมวิชาการเพื่อตอบคำถามข้อนี้ และเพื่อให้ได้ทางออกในอนาคต เป็นการประชุมวิชาการที่ผู้เขียนเห็นว่าดี มีทั้งเนื้อหาสาระ และทางเลือกสมควรมาเล่าสู่กันฟัง ดังนี้

องค์ปาฐกของงานนี้คือ **ดร.วีรพงษ์ รามางกูร** ที่เราเรียกท่านว่าอาจารย์ไกร่ง ซึ่งเป็นประธานคณะกรรมการยุทธศาสตร์เพื่อการฟื้นฟูและสร้างอนาคตประเทศ (กยอ.) ท่านให้เหตุผลไว้หลายข้อว่า ทำไมเราจึงต้องพลิกโฉมประเทศไทย

อาจารย์ไกร่งเห็นว่าในปัจจุบันได้เกิดการเปลี่ยนแปลงใหญ่ๆ ที่ทำให้เราต้องคิดว่าประเทศไทยต้องมองทางเลือกใหม่สำหรับอนาคตอยู่หลายเรื่องด้วยกัน

เรื่องแรก คือ ศูนย์กลางความเจริญของโลกกำลังเปลี่ยนไปจากสหรัฐอเมริกาและยุโรปมาเป็นกลุ่มประเทศเศรษฐกิจชั้นนำใหม่ เช่น จีน อินเดีย และรัสเซีย แต่สหรัฐอเมริกาก็ยังคงสำคัญอยู่ เพราะความต้องการถือดอลลาร์ของโลก ทั้งเพื่อเก็งกำไร เป็นทุนสำรอง และเพื่อใช้ติดต่อซื้อขาย แต่สหรัฐอเมริกาจะจุดพลุดวงตัวเองได้ใหม่ก็ต้องคอยนวัตกรรมใหม่ เช่น นวัตกรรมทางด้านอิเล็กทรอนิกส์ (ต้องรอให้สตีฟ จ๊อบส์ กลับชาติมาเกิดใหม่ ผู้เขียนเติม) ส่วนสหภาพยุโรปนั้นไปพลาดที่ไปใช้เงินตราสกุลเดียวกัน (Single currency) เมื่อประเทศสมาชิกเศรษฐกิจอ่อนแอ ก็ไม่มีเครื่องมือโยกย้ายแลกเปลี่ยน ซึ่งเป็นนโยบายการเงินที่จะมาช่วยแก้ปัญหา

อาจารย์ไกร่งอธิบายว่านโยบายอัตราแลกเปลี่ยนเป็นเหมือนยาปฏิชีวนะ แต่นโยบายการคลังเป็นยาหม้อซึ่งต้องใช้เวลานานในการรักษา ดังนั้นการแก้ไขปัญหาจึงต้องใช้เวลานานกว่านโยบายการเงิน เช่น นโยบายอัตราแลกเปลี่ยน ดังนั้นยุโรปจะซิมอีกนาน เมื่อศูนย์กลางเศรษฐกิจของโลกเปลี่ยน เราก็ต้องคิดเปลี่ยน

สอง มีการเปลี่ยนโครงสร้างเศรษฐกิจไทยที่เกิดหลังวิกฤตต้มยำกุ้งอย่างเห็นได้ชัด จากการที่ค่าเงินบาทของไทยลดลงอย่างมาก ทำให้ภาคเกษตรของไทยเฟื่องฟูขึ้นมาและพัฒนาไปเป็นเกษตรอุตสาหกรรมในที่สุด

สาม ไทยเปลี่ยนสถานะการขาดดุลการค้า และการขาดดุลบัญชีเดินสะพัดมาเป็นเกินดุล ทำให้เรามีทุนสำรองที่เป็นเงินตราต่างประเทศมหาศาล มีมูลค่าสูงกว่า 50% ของ GDP ซึ่งอาจารย์ไกร่งเห็นว่ามามากเกินความจำเป็น การเก็บเงินทุนสำรองไว้มากมีต้นทุนเสียโอกาส

อาจารย์ไกร่งสรุปว่า เมื่อเราโชคดีที่ตั้งทาง

ภูมิศาสตร์อยู่ใกล้ตัวรถจักรใหม่ของเศรษฐกิจโลก และเราก็อยู่บนแผ่นดินใหญ่ครึ่งทางระหว่างจีนกับอินเดีย เราจึงมีตลาดรออยู่ พม่าก็กำลังเปิดประเทศและเราก็มีเงินที่จะลงทุนด้วย เราควรมาคิดว่าจะลงทุนอะไร

ก่อนที่จะพูดถึงว่าควรลงทุนอะไร เราควรย้อนมาดูประวัติการลงทุนของภาครัฐ ซึ่งการลงทุนของรัฐจะลดตัวมานานแล้ว และตามไม่ทันการลงทุนด้านสาธารณูปโภคในจีน นำท่วมใหญ่ที่ผ่านมาทำให้นักลงทุนต้องคิดใหม่เกี่ยวกับที่ตั้ง

มติชน

Matchon
Circulation: 850,000
Ad Rate: 1,100

Section: First Section/กระแสรายวัน

วันที่: พุธที่ 15 มีนาคม 2555

ปีที่: 17

ฉบับที่: 12423

หน้า: 6(ล่างขวา)

Col.Inch: 133.47 Ad Value: 146,817

PRValue (x3): 440,451

ศิลปิน: ชาว-ดำ

หัวข้อข่าว: พลิกโฉมประเทศไทย?

โรงงาน เพราะจะไปอยู่ในแอ่งน้ำในที่ราบภาคกลางไม่ได้แล้ว ต้องไปอยู่ลำพูน โคราช อุตรดิตถ์ ขอนแก่น หรือประเทศอื่น หากเราสามารถหาพื้นที่ใหม่ในประเทศมาลงทุนด้านสาธารณูปโภค เพื่อยกระดับขีดความสามารถของการผลิตของไทย เช่น ต้องสร้างรถไฟความเร็วสูงจากเชียงใหม่มากรุงเทพฯ และต่อไปยังมาบตาพุด นอกจากนี้ยังต้องมีเส้นทางเชื่อมท่าเรือน้ำลึกทวาย และดานังด้วย เพื่อเป็นเส้นทางเลือกนอกเหนือไปจากช่องแคบมะละกา บทบาทของไทยในภูมิภาคก็จะมาโดดเด่นอีกครั้ง

ทั้งนี้ รัฐต้องระมัดระวังไม่ไปลงทุนในโครงการที่เสียเปล่า คือมีแต่ค่าใช้จ่าย แต่ไม่ยกระดับประสิทธิภาพ และผลิตภาพการผลิตในระยะยาว

ผู้เขียนอยากจะขออธิบายและยกตัวอย่างเพิ่มเติมว่า เช่น ในด้านการจัดการท่องเที่ยว รัฐควรลดโครงการที่ลงทุนแล้วใช้เงินแล้วหมดไป เช่น การจัดอีเวนต์ (Events) ต่างๆ หันมาทำโครงการประเภทบำบัดน้ำเสียในแหล่งท่องเที่ยว หรือการลงทุนเชื่อมต่อบริเวณคมนาคม และโทรคมนาคมจะดีกว่า

ในรายการต่อมา ดร.ราเชนทร์ ชินทวยรังสรรค์ ผู้ดำเนินการอภิปรายได้อธิบายว่า ประเทศไทยได้พลิกโฉมมาแล้วถึง 2 ครั้ง ครั้งแรกสมัยจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ ที่ให้ลดบทบาทรัฐวิสาหกิจลง ตั้งสำนักงานส่งเสริมการลงทุน (BOI) ตามที่ World Bank เสนอ ครั้งที่ 2 เมื่อเกิดวิกฤตน้ำมัน พ.ศ.2516 (ค.ศ.1973) หลังจากนั้นไทยก็ได้เริ่มใช้นโยบายส่งเสริมการลงทุนออกมามากแทนการนำเข้า นโยบายการผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า

มาในปีนี้ หลังจากเกิดปัญหาหาอุทกภัย ก็เริ่มมีการคิดกันว่าจะต้องให้เราพลิกโฉมการจัดการประเทศกันใหม่ เพื่อพิจารณาวิธีการที่เราจะสร้างอนาคตใหม่ แต่มหาอุทกภัยไม่ใช่ปัจจัยเดียวที่ต้องพลิกโฉมประเทศไทย ซึ่งปัจจัยภายนอกที่มีกระแสแรงมาก เช่น บูรพาภิวัตน์ AEC พม่าเปิดประเทศ ดังที่อาจารย์ไกรจงกล่าวแล้ว ล้วนแต่เป็นเรื่องที่สังคมไทยต้องร่วมกันคิดหาทางออกใหม่

ถ้าไม่พลิกโฉมแล้วประเทศไทยจะเป็นอย่างไร

คุณบรรจง พงษ์พานิช บอสของบริษัทหลักทรัพย์ ภัทร จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นผู้ร่วมอภิปรายอีกท่านหนึ่งเตือนให้ระวังประเด็นความเหลื่อมล้ำหรือการกระจายรายได้ และให้ข้อคิดว่า หากไม่พลิกโฉม ความเหลื่อมล้ำจะทำให้

สังคมไทยไม่สามารถอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุขได้ ท่านให้ข้อมูลที่น่าสนใจว่า รายได้จากผู้ประกอบการคิดเป็น 25% ของ GDP และเพิ่มขึ้นในอัตราที่สูงมาก ในขณะที่ค่าแรงมีสัดส่วน 38% ซึ่งสัดส่วนนี้ต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับจีน (54%) และสหรัฐอเมริกา (64%) และการเพิ่มขึ้นของค่าแรงติดลบ ดังนั้น การเพิ่มค่าแรงจึงเป็นทิศทางที่ควรจะเป็น แต่ควรมีวิธีการและขั้นตอนที่จะส่งเสริมการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตในระยะยาว

นอกจากนี้ คนไทยยังไม่วิตกกังวลกับคอร์รัปชัน จากผลการสำรวจความคิดเห็นพบว่า 65% ของคนไทยรับได้ แต่คอร์รัปชันเป็นการบั่นทอนความสามารถในการแข่งขัน เพราะการคอร์รัปชันเป็นการซื้อหาความได้เปรียบ เป็นการซื้อหาความไม่ผิดสำนึกช่าก็ไม่ค่อยนำเสนอข่าวคอร์รัปชัน เพราะเดี๋ยวนี้หน่วยงานภาครัฐก็เป็นผู้ลงโฆษณารายใหญ่เหมือนกัน

ประเด็นต่อมาคือ ต้องระวังไม่ติดกับดักรายได้ปานกลาง ซึ่งรายได้ต่อหัวของประเทศไทยดูเหมือนจะกระตุบกระดีบอยู่ประมาณ 5,000 ดอลลาร์สหรัฐ ต่อหัวต่อไป และทำท่าจะงิ่งหัวไม่ขึ้นไปอีกนาน ดร.ฉลองภพ สุสังกรกาญจน์ อดีตรมต.คลัง ผู้อภิปรายอีกท่านหนึ่ง ให้ตัวเลขที่น่าตกใจ และสนับสนุนความเห็นเกี่ยวกับกับดักรายได้ว่า ถ้าเศรษฐกิจไทยขยายตัวปีละ 3% อีก 20 ปี เศรษฐกิจของเราถึงจะเท่ามาเลเซีย และถ้าขยายตัว 7% อีก 30 ปีก็ยังไม่สามารถก้าวไปเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว!

ดร.คณิต แสงสุพรรณ ผู้อภิปรายอีกท่านไปตอกย้ำความจริงที่ว่า ประเทศกำลังติดบ่วงรายได้ ทำให้ก้าวข้ามไปเป็นประเทศพัฒนาแล้วได้ช้า และที่ ดร.คณิตเป็นห่วงที่สุดเห็นจะเป็นเรื่องที่ว่า มันไม่ยากที่จะคิดโครงการใหญ่ ซึ่งคนไทยมีโครงการดีๆ อยู่ในหัวเต็มไปหมด แต่จะแยกตรงว่าไม่มีระบบการจัดการไปตามจ้ให้โครงการดีๆ เหล่านี้เกิดขึ้นอย่างมีประสิทธิภาพได้ (แถมมีโครงการไม่ตีแต่ตามเป็นขบวนการงูมยาวเหยียด!!)

ผู้เขียนก็ขอเติมประเด็นกับดักสิ่งแวดล้อมเพิ่มจากกับดักรายได้ไว้อีกเรื่องหนึ่ง ประเทศไทยพัฒนามาจากฐานทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์ พุดง่ายๆ ว่ากินบุญเก่า แต่เราก็ไม่ได้ดูแลฐานทรัพยากรนี้ให้ดี ในวันข้างหน้าหากบุญเก่าจะหมดลง และกรรมจากการทำลายทรัพยากรตามมามากมายแล้ว ยิ่งเจอภาวะโลกร้อนมาซ้ำเติมในรูปภัยธรรมชาติที่รุนแรงขึ้น เราคงจะจมปลักติดตันเป็น

66

ประเทศไทย

พัฒนามาจากฐาน

ทรัพยากรที่อุดมสมบูรณ์

พุดง่ายๆ ว่ากินบุญเก่า

วันข้างหน้าหากบุญเก่า

จะหมดลง และกรรม

จากการทำลาย

ทรัพยากรตามมามาก

เราคงจะจมปลักติดตัน

เป็นทีมบอลดิวิชั่นต่ำสุด

ปล่อยให้พม่าแซงหน้าไป

ในอนาคตเป็นแน่

99

ทีมบอลดิวิชั่นต่ำสุดปล่อยให้พม่าแซงหน้าไปในอนาคตเป็นแน่

ในขณะที่รัฐบาลกำลังวางแผนที่จะใช้งบพลิกโฉมประเทศไทย การใช้งบประมาณครั้งนี้ควรมีกระบวนการและขั้นตอนการใช้งบประมาณที่โปร่งใสมีประสิทธิภาพ มีการเผยแพร่ข้อมูลราคาจัดซื้อจัดจ้างต่อหน่วยเพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ ถ้าจะให้ดีก็ควรจัดตั้งคณะกรรมการตรวจสอบที่ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมด้วยเสียเลย มิฉะนั้น ในอนาคตลูกหลานของเรานั้นแหละที่จะเสียโฉมกันไปหมดค่ะ!

มิ่งสรรพ์ ขาวสอาด

สถาบันศึกษานโยบายสาธารณะ
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่